

บันทึก

เรื่อง การเสียสัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท.๐๓๑๓/๗๙๗๗๙ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๒๐ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสียสัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ โดยมีข้อเท็จจริงว่า หญิงสัญชาติไทยมีบิดาเป็นคนต่างด้าวได้อยู่กินกับสามีคนต่างด้าว ต่อมาหญิงนั้นไปขอทำใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว เมื่อนายทะเบียนคนต่างด้าวท้องที่ได้ออกใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวให้แล้วตามสำเนาใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว เลขทะเบียนที่ ๗๖๓ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ แต่หญิงนั้นมิได้ไปรับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว จะเป็นเพราะทราบภายหลังว่าตนเป็นคนไทย ไม่จำเป็นต้องมีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวหรือเป็นเพราะมิได้สนใจจึงปล่อยปละละเลยก็ได้ ซึ่งกรมการปกครองเห็นว่า หญิงผู้นี้ยังมิได้เสียสัญชาติไทยไปเพราะว่ายังมิได้ไปรับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ นั้นความเห็นของกรมการปกครองดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ ประการใด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาตามข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว มีความเห็นว่า กรณีหญิงสัญชาติไทยมีบิดาเป็นคนต่างด้าวแล้วต่อมาอยู่กินกับสามีคนต่างด้าว ไม่ปรากฏว่าหญิงนั้นได้สละสัญชาติไทยเพื่อถือสัญชาติตามสามี ปัญหาที่จะต้องพิจารณาก็คือ บทบัญญัติมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ บัญญัติว่า “ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยเพราะเกิดในราชอาณาจักรไทย โดยมีบิดาเป็นคนต่างด้าว ถ้าได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าวแล้ว ให้เสียสัญชาติไทย” กรณีตามข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ปรากฏว่า หญิงสัญชาติไทยผู้นั้นได้ไปขอทำใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวและนายทะเบียนคนต่างด้าวท้องที่ได้ออกใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวให้แล้ว แต่หญิงสัญชาติไทยผู้นั้นยังมิได้ไปรับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว ฉะนั้นจึงยังไม่ถือว่าหญิงสัญชาติไทยนั้น “ได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว” แล้ว อันจะทำให้เสียสัญชาติไทยตามบทบัญญัติมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

อนึ่ง ในกรณีทำนองเดียวกัน ศาลฎีกาได้เคยพิพากษาว่า หญิงไทยเกิดจากบิดาเป็นคนต่างด้าวได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว เพราะเหตุสมรสกับคนต่างด้าว โดยปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าพนักงาน มิใช่เป็นการรับใบสำคัญโดยสมัครใจ ก็ยังไม่ขาดสัญชาติไทยตามมาตรา ๑๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๔๙๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๕๒/๒๔๙๕) สำหรับกรณีในเรื่องนี้ หญิงสัญชาติไทยผู้นั้นยังมิได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวไปเลย จึงยังไม่ขาดจากสัญชาติไทย

(ลงชื่อ) ส. โหตระกิตย์  
(นายสมภพ โหตระกิตย์)  
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา  
ตุลาคม ๒๕๖๐